

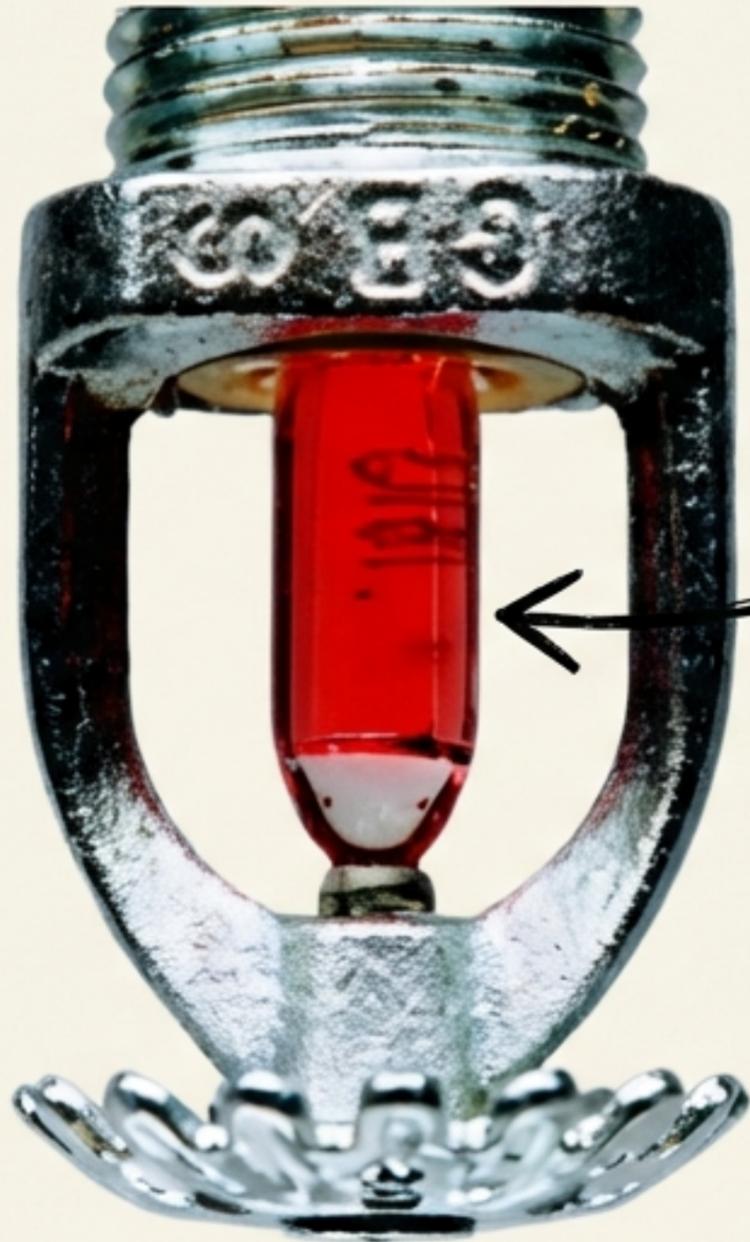
Ζεσταίνοντας και Ψύχοντας τα Υγρά

Ένα ταξίδι στον κόσμο της Φυσικής για την Ε' Δημοτικού

Ο "Εξυπνος" Φύλακας

Αυτό είναι ένα στόμιο αυτόματης πυρόσβεσης. Βρίσκεται στις οροφές πολλών κτιρίων.

Η κόκκινη αμπούλα είναι από λεπτό γυαλί. Φράζει την παροχή του νερού.

Πώς καταλαβαίνει πότε πρέπει να αφήσει το νερό να τρέξει;

1. Ξεσπάει πυρκαγιά
2. Η θερμοκρασία ανεβαίνει
3. Η αμπούλα σπάει και το νερό σβήνει τη φωτιά

Γιατί έσπασε η αμπούλα μόλις ζεστάθηκε;

Ώρα για Πείραμα: Ας φτιάξουμε τη δική μας "αμπούλα"

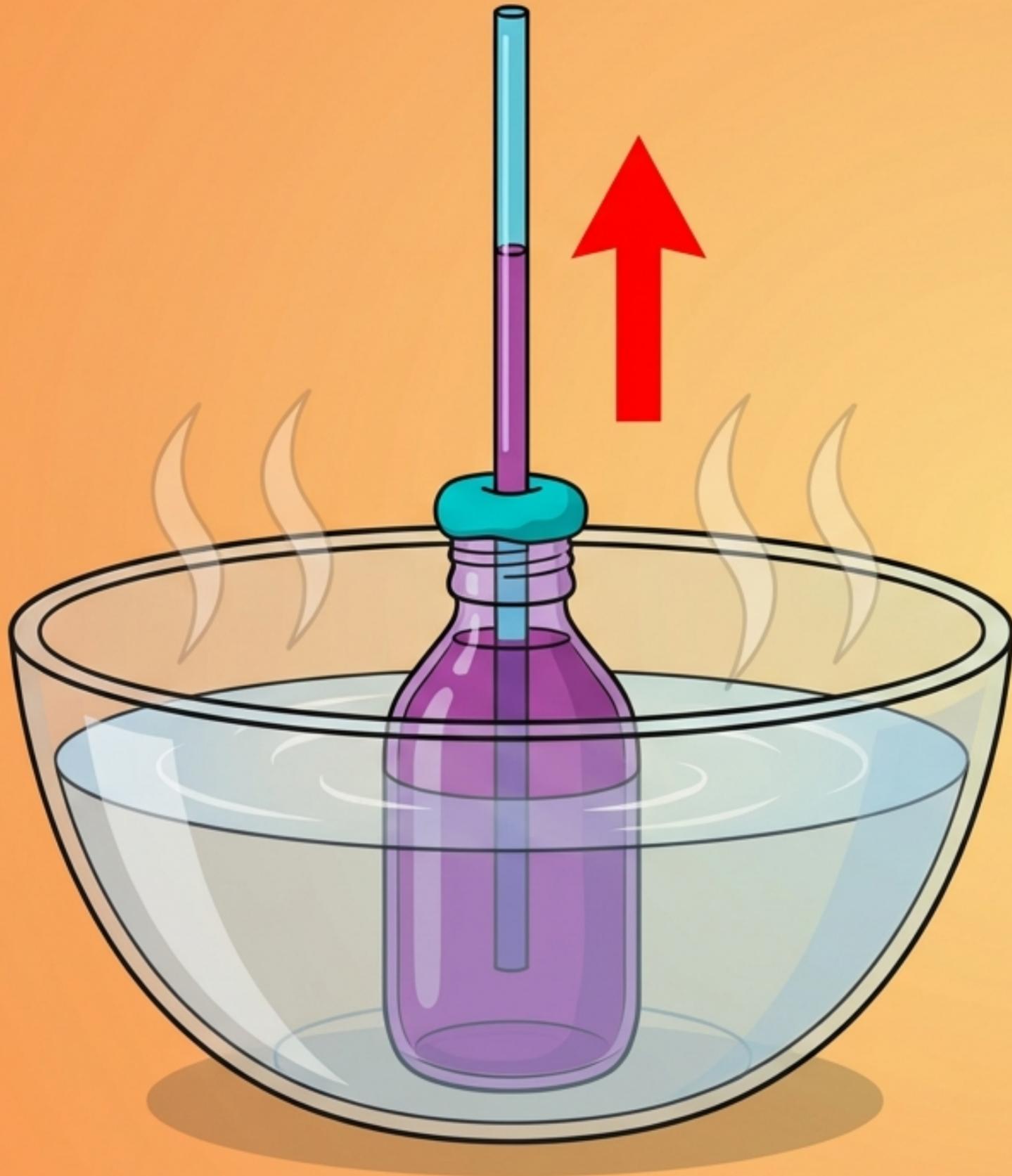
Μπουκάλι =
Η γυάλινη αμπούλα

Καλαμάκι & Πλαστελίνη
= Η διέξοδος

Νερό = Το κόκκινο υγρό

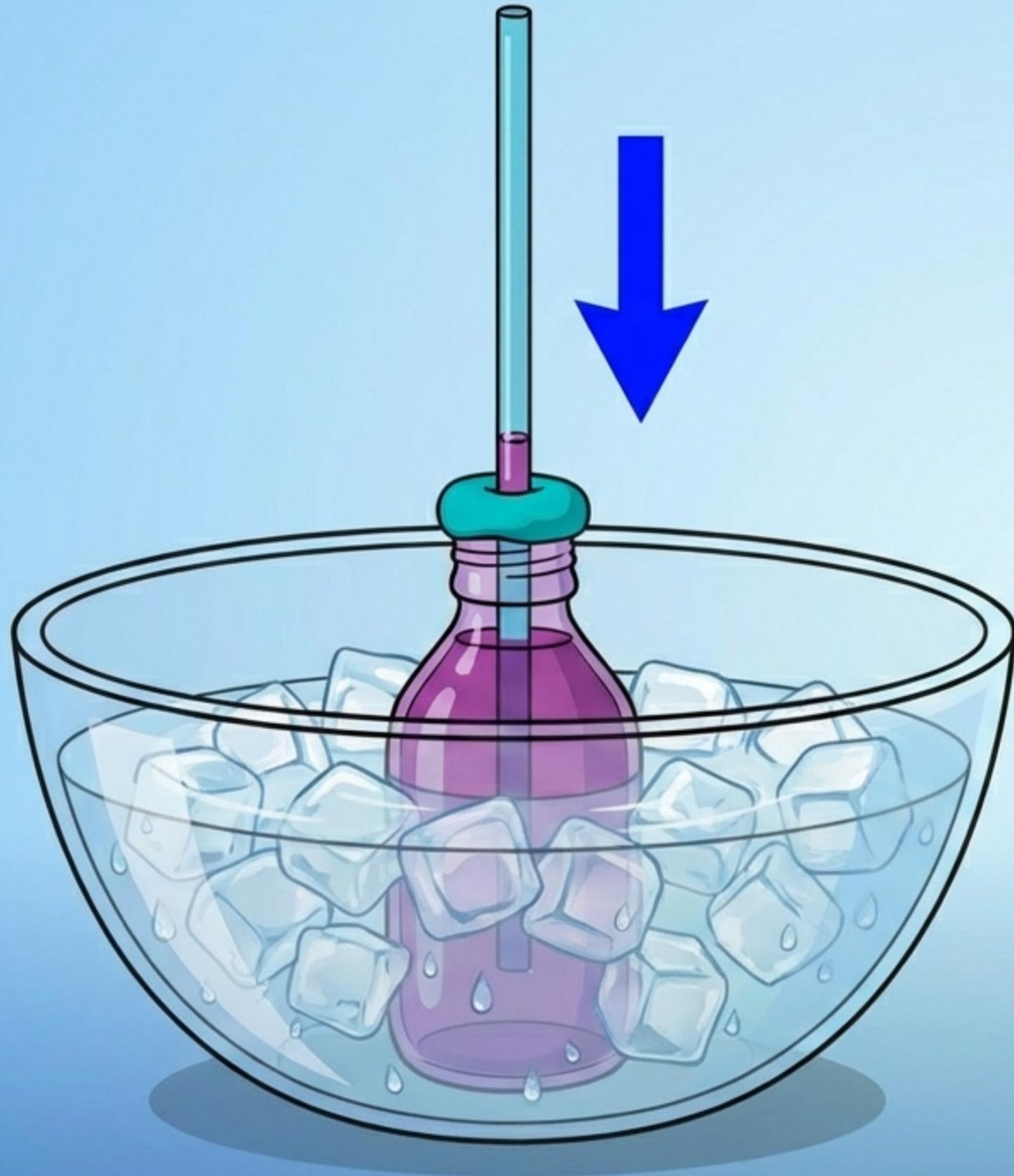
Σημειώνουμε τη στάθμη του νερού στο καλαμάκι. Αυτή είναι η αρχή μας.

1. Βάζουμε το μπουκάλι σε ζεστό νερό
2. Το νερό παίρνει ενέργεια
3. Ζεσταίνεται
4. Η στάθμη ανεβαίνει!

ΔΙΑΣΤΟΛΗ

Το νερό 'απλώνεται' και πιάνει περισσότερο χώρο.

Διαδικασία:

1. Αφήνουμε το μπουκάλι να κρυώσει
2. Το νερό χάνει ενέργεια
3. Ψύχεται
4. Η στάθμη κατεβαίνει.

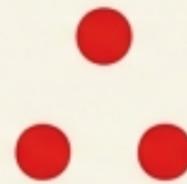
ΣΥΣΤΟΛΗ

Το νερό 'μαζεύεται' και πιάνει λιγότερο χώρο.

Λύνοντας το Μυστήριο

Στο πείραμα:
Το νερό είχε χώρο να ανέβει.

Στο στόμιο:
Το υγρό ΔΕΝ έχει χώρο να πάει πουθενά.

Το υγρό παθαίνει **ΔΙΑΣΤΟΛΗ**, πιέζει το γυαλί και... **ΚΡΑΚ!**
Η αμπούλα σπάει και το νερό ελευθερώνεται.

Ο Κανόνας της Φυσικής

Παίρνουν
ενέργεια

Θερμαίνονται

Διαστέλλονται

Χάνουν
ενέργεια

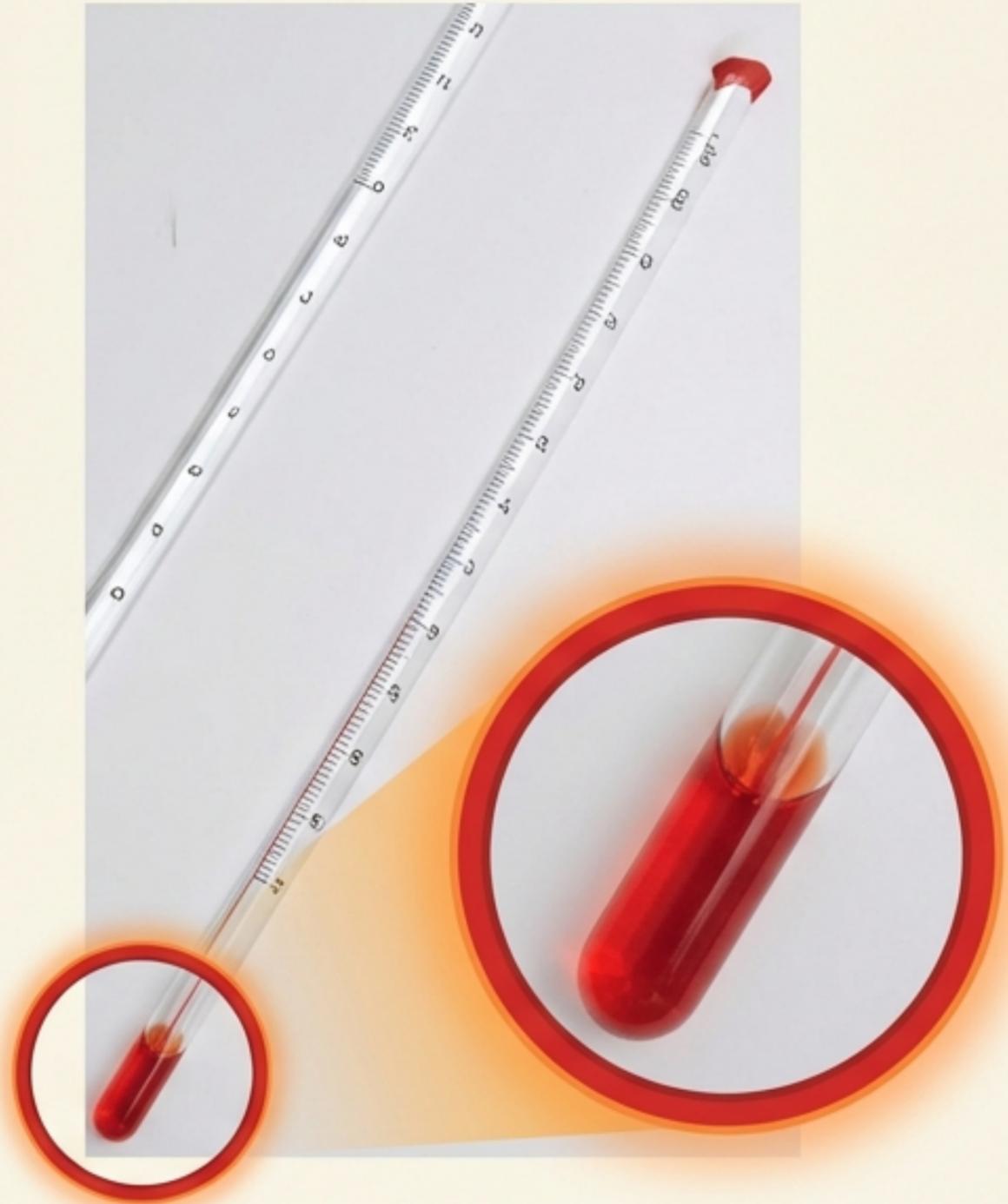
Ψύχονται

Συστέλλονται

Όλα τα υγρά αλλάζουν όγκο ανάλογα με τη θερμοκρασία.

Το Θερμόμετρο: Ένα μικροσκοπικό πείραμα

- Το θερμόμετρο είναι σαν το μπουκάλι μας, αλλά πολύ πιο λεπτό.
- Όταν ακουμπάει κάτι ζεστό (π.χ. πυρετός), το υγρό παθαίνει **διαστολή** και **ανεβαίνει**.
- Όταν κρυώνει, παθαίνει **συστολή** και **κατεβαίνει**.

Γιατί τα βυτιοφόρα δεν γεμίζουν μέχρι πάνω;

- Είναι καλοκαίρι και έχει πολλή ζέστη. Το φορτίο (υγρό) θερμαίνεται και παθαίνει διαστολή.
- Χρειάζεται χώρο! Αν το βυτίο ήταν γεμάτο, θα ξεχείλιζε ή θα έσπαγε.
- Το κενό υπάρχει για ασφάλεια.

Ας θυμηθούμε!

Συντάκτης: Κατέρη Δήμητρα